

ANIOŁ STRÓŻ

Gazeta dla dzieci.

Bezpłatny dodatek — wychodzi co tydzień.

Rok 2

CHOJNICE, dnia 7-go maja 1925 r.

Nr. 16.

Polska mowo.

Każde twe słowo,
O polska mowo.
To taki cudny dźwięk:
Czysty, jak rosa,
A jak niebiosa
Piękny, wśród tęczy wstęg.
Jak huczą burze,
Jak płoną róże,
Jak szumi wonny las,
To w polskim słowie
Pięknie wypowie.
Ta mowa, pełna kras,
Duszy modlitwę
I krwawą bitwę,
Kos dźwięcząca stal.
I ból i ciszę
Ona opisie,
Wyplacze serca żal...
Czy śpiewa płaszę
Czy drzewa nasze,
Zaszumią w polu — hej!
Czy lśni łuk tęczy:
Wnet pieśń zadźwięczy
Ojczystej mowy mej...
O, polska mowo,
Ojczyste słowo,
Twój czar od dźwięków trwa,
A polska mowa,
Jak baśń tęczowa,
Na złotych strunach gra...

Bajeczka o kukułce.

Posłuchajcie ciekawej bajeczki!
Działo się to przed wiekami tam w Polsce prze-
ślicznej, gdzie teraz jest zbudowany Kraków.
Bardzo, bardzo wiele pracy wiosną miał stary
krasnołudek Brodacz.
O calutkiem lesie starania były na jego głowie;
a to kwiaty porozwijać, a to suche szyszki postrzącać,
a to grzybom miejsca powyznaczać, a to mieć pieczę
nad każdym ptaszkiem i owadem — tego pocieszyć,
tamtego uspokoić, owych pogodzić. Miał on co prawda
do pomocy młodszą brać krasnołudkową i skrzydła-
tych leśnych duszków, ale mimo to nad wszystkim
musiał sam czuwać, sprawdzać, czy rozkaz spełniony,
a często jakiego próżniaka wyręczać.
Dzięki tym staraniom Brodacza, w leśnym państwie
działałoby się jak najlepiej, gdyby nie pewien ptaszek który
wszystkim dokuczał.
Była to kukułka. Wciąż się na nią skarżono.
Bywało napadnie na małą ptaszynę, wyrwie jej z dziób-
ka schwytanego robaczka i jeszcze pokrzywdzoną skrzyd-
łami wytłucze. Zrobić jej wymówkę — to na sęk

sfurnie, lebek przekrzywi i urągliwie nawymyśla: —
Ku ku! ku-ku ku! Na tem jeszcze nie koniec.

Mieszkała kukułka — gdzie się trafiło: to tu,
to tam, bo gniazda nigdy sobie nie słała. Gdy zaś
nadszedł czas znoszenia jajek, kukułka podrzuciła
swe jajka do cudzych gniazd. Eh, jakiż to niedobry
ptak, który nawet o własne dzieci się nie troszczy.

Pewnego razu do Brodacza przyleciały małe
sikorki. Ptaszyny były wzburzone, skrzydłami łezki
ocierały. — Brodaczu ratuj nas, bo tego już za wiele.
Póki kukułka podrzuciła nam jajka swoje, znosiliśmy
to cierpliwie, wychowywałyśmy jej pisklęta, ale dziś
kukułka dopuściła się straszliwego rozboju.

Cóż takiego?

— Ach, wyobraź sobie, Brodaczu, wyrzuciła z
gniazda nasze jajeczka, aby zrobić miejsce dla swoich.
Nie będziemy miały w tym roku piskląt.

I sikorki rozplakała się na dobre.

— To niegodziwie! — zawołał wzburzony do-
bry Brodacz i rozkazał swej przybocznej straży natych-
miast kukułkę odszukać, i na sąd przyprowadzić.

Długo szukano winowajczyni po gąszczach, po
cudzych gniazdach, aż wreszcie odnaleziono ukrytą w
gęstym krzaku olszowym

— Chodź na sprawę przed oblicze Brodacza!

— Aha, nie głupiam!

Nie było innej rady, tylko musiano kukułkę si-
towień mocno skrępować i pod strażą powieść do
krasnołudka. Brodacz spojrział na kukułkę groźnie i
z gniewem tak mocno tupnął nogą, że aż szary, ro-
baczywy muchomor, pod którym cała ta sprawa się
rozgrywała, ze strachu przewrócił się na ziemię.

— Jak możesz tak brzydko postępować, szka-
radny ptaku? cudze jajka z gniazd wyrzucać, burzyć
szczęście rodzinne?

— Ach, miłosierny Brodaczu, więc cóż mam
robić? Sama gniazda zrobić nie potrafię, a że w
cudzych pałno było jajek...

— Co to — nie potrafię — krzychał wciąż roz-
gniewany srodze Brodacz. — Jak nie umiesz, to się
naucz; każdy ptak chętnie ci to pokaże. Nieprawdaż?

I Brodacz spojrział po polance, gdzie zebrała się
była spora gromada przeróżnego ptactwa.

— Naturalnie! — krzyknęły chórem i wnet śmia-
ła jaskółka wysunęła się naprzód.

— Najlepiej ulep gniazdo z błota. Zaręczam
ci, że takle jest najtrwalsze.

— Tylko nie przyczepiaj go wysoko, ale nisko,
nizitko nad ziemią — dodał słowik.

— Eh, gdzie tam. Jak budować, to tylko jak
można najwyżej — przerwała wrona — i nie z żad-
nego błota, tylko z suchych gałązek.

— I, co za myśl wieszac gniazdo, gdzieś pod
niebem, aby je wiatr zrzucił. Najbezpieczniej to w
dołku, w ziemi — zaszczebiotał skowronek.

— A ja ci radzę, kukulko zrób, tak, jak ja:
włój gniazdo z trawy na trzcinach. Nad wodą miej-
sce doskonale, bo tam się kot nie zakradnie,

— Słyszysz Brodaczu, ilu mam doradców? I
kogo tu słuchać? Et, najlepiej będę sobie żyła tak
jak dotąd.

— Ale od nas wynoś się i to jak najdalej! —
zawołał Brodacz.

— Poco mam się wynosić — zakukała kukulka
zuchwale — kiedy mi tu jest bardzo dobrze.

Brodacz nic na to nie odrzekł, tylko zerwawszy
gałązkę leśnej konwalji zmaczał ją w wodzie i bryz-
nął na kukulkę.

I patrzcie, co się stało. — Tam gdzie padła
kropla wody, na popielatych piórkach kukulki, po-
wstały ciemne „prążki”.

— No, teraz już jesteś naznaczona. Każdy pta-
szek z łatwością pozna cię już zdaleka i wczas uciek-
nie przed tobą.

Na te słowa Brodacza ptaki wybuchnęły wielką
wrzawą, a kukulka zła i zawstydzona, pofrunęła w
głęb lasu.

Od tego czasu wszystkie kukulki są prążkowane.

Chrystus i dzieci!

Siadł w szczerem polu Chrystus Pan
A przy-nim orszak bosy,
Dziateczki, co na zżęty łan,
Szły z miasta zbierać kłosy.

Cisną się usta do nóg Mu,
Drobnuchnej tej czeladzi,
A Chrystus spuścił jasną dłoń,
I główki dziatwy gładzi.

— Rośnijcie — rzecze — ojcom swym
I matkom na poclechę...
I jako słońce chaty swej,
Wyłóżcie niską strzechę!

A co pogładzi jasny włos,
To gwiazdy Mu dokoła,
Sypią się, na kształt złotych ros,
Na pochylone czoła.

Lecz pośród dzieci była tam,
Sierotka jedna mała,
I słysząc to, Chrystus rzekł,
W te słowa się ozwała.

A ja nie będę Panie rość,
Bo na co to i komu?
Ojca, ni matki nie mam już,
A także nie mam domu.

Lecz Chrystus rzekł: — Zaprawdę wam
Powładam moje dziateczki,
Nie jest sierotą żadne z was,
Choć nie ma ojca, matki.

Bo ojcem mu jest niebios Pan,
A matką ziemia miła,
Co go zbóżami swoich pól
Jak mlekiem wykarmiła.

A domem mu jest cały świat,
Bez granic i bez końca,
Gdzie tylko sięgnie jego myśl,
Jak złota strzała słońca.

A polne kwiaty — te są mu
Siostry i bracia mili,
A przyjacielem jest mu ptak,
Co na gałązce kwili...

A towarzyszem jest mu zdrój,
Co idzie aż do morza,
A przewodnikiem w domu tym
To jasna, młoda zorza.

Dla nich wam w siły, w cnotę rość,
Dla nich być chlubą trzeba,
Bo każdy z was tu synem jest
Tej ziemi — tego nieba.

Psotny Henio.

Hania bawiła się lalką. Mama przyszła do pe-
koju Hani i kazała jej iść do miasta po sprawunki.
Gdy Hania z mamą odeszły Henio który widział że
siostrzyczka odeszła i zapomniała włożyć lalkę do
pudełeczka porwał natychmiast lalkę i rzucił ją do
komorki, w komórce był właśnie kot. Gdy zobaczył
lalkę myślał, że to szczur i zaczął ją ciągnąć za wło-
sy. Gdy powróciła Hania lalki nie zastała. A Henio
powiedział, że lalka jest w komórce, Hania uradowa-
na pobiegła natychmiast po nią. Lecz jakie było jej
zdziwienie gdy zobaczyła lalkę porozrywaną w szczą-
tki, płakała Hania a Heniu także żałował swój psoty.

Bez matuli!

Ludzie przyszli i uciekli
Na mogiłki gdy zawlekli
Matulę;
Kto nakarmi kto napoi,
Na odwieczny kto wydoi
Krasulę?

Tatusz srodze jest markotny
A po izbie jakiś psotny
Wiatr hula!
Nikt nie wyjmie warzy z garka,
Bo pomarła już kucharka
Matula.

Siostra płacze ręce łamie,
Burek wyje gdzieś przy bramie,
Grzbiet kuli,
I gadzina ziarna łaknie.
Oj! źle wszystkim, gdy zabraknie
Matuli!

W szkole.

Nauczyciel powiada skąd się wzięły kamienie na
polach naszych. W końcu chcąc wysnuć wniosek o
ich pożytku zapytuje:

— Do czego służą kamienie człowiekowi! Po-
wiedz Kłociu!

— Do przyciskania kapusty w beczkach!

Trzeba pracować.

Kto nauczył jaskółeczki
Lepić gniazdko swoje?
Kto złączył małe pszczołeczki
W pracowite roje.
Kto dał mrówkom siłę rzadką
Nieść ciężar na grzbiecie?
Kto przelotnych ptasząt stadko
Prowadzi po świecie?
Ten, który za trudy, znoje,
Udziela kęs chleba;
Więc widzicie dziatki moje,
Iż pracować trzeba.